

ELS TREVALLS SE PUBLI-
QUEN BAIX LA RESPON-
SABILITAT DE LLURS
AUTORS
NO'S RETORNEN ELS ORI-
GINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
Núm. 217

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 150 PESSÉTES
ANUNCIS A PREUS CON-
VENTIONALS
NUMERO SOLT: 10 CÉNTS.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS = TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 23 d'Agost de 1918

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC: LLORENS I CABRÉ CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

De conformitat

Per aquesta vegada hom se sent satisfet d'ésser espanyol. El Govern de notables ha interpretat—a la fi—el pensament del gran poble i, al dirigir la darrera nota al govern alemany, ha trobat la manera de revestir la reclamació llur amb un bon sentit i una lògica aplastant.

Lo que fa dolor; lo que fins indigna, és aquesta estúpida actitud adoptada suara per la premsa germanofila. I al parlar d'aquesta premsa, hem de dir què, ja que tan partidaris foren de la llei dita de l'espionatge, no estaria de més que des de les altures hi baixés una mà de ferro que, escudant-se en aquesta llei, els agarrotés fortament i els encausés pel camí del ver sentit de l'alt patriotism...

I, qui havia de dir que nosaltres sortíssim, amb tota la nostra modestia, en defensa del Govern?...

Espanya davant les agressions submarines

Per fi, el Govern ha fet pública oficialment la nota dirigida a Alemania. Nosaltres, que no som pas sospitosos de ministerialisme, volem dir que son contingut ons ha satisfet. A més, així teixa satisfacció haurà sentit també la majoria del país que sentia amb coissons de vergonya, el fet continuat dels torpedejaments dels nostres vaixells per els submarins teutons.

Mes, per a que res hi falti en el complicat colorari de l'Espanya pintoresca, els agobelladors del patriotisme a sou, capitanejats per *A B C*, han grunyit contra aquesta digna actitud, contra aquesta gesta de dignitat, la única, potser, que se ha tingut des de el començament de la guerra.

Ben remarkable és aquesta actitud, que els fa posposar als interessos dels altres països els d'Espanya; i lo més notable, que aquesta premsa sempre la veureu en mans dels patrioters, d'aquests patrioters espanyols de *pura cepe* que ens venen a imposar a nosaltres catalans el llur patriotisme (!)

De periòdics, que encare resonen sos ladrucks per lo de la ensenyància en llengua regional a les escoles, i ens parlen ja de la *divisió de la patria* i de separatisme. No hi tinguin pas pò al separatisme català, ni valencià, ni tan sisquera al vasc; la Història ens ensenya que des de el segle XIX els únics pobles que se han separat parlaven en castellà!

Mes, potser are ens separarem de la qüestió primordial, avui, i a la que volem donar-li tota la importància, i per a facilitat del censor,—ja que les amenaces de guerra civil de aquets patrioters a sou, han fet imposar la prèvia censura governativa—ho copiem de l'apreciat confrare *El Sol*, i diu així:

"NOTA OFICIOSA FACILITADA POR EL GOBIERNO"

En los últims Consejos de ministros celebrados en Madrid deliberó el Gobierno acerca de la situación internacional.

Hundido ya, a consecuencia de la campaña submarina, un número de barcos españoles que, por su tonelaje, representa el 20 por 100 de nuestra

legítimas, en tanto que era posible aceptarla sin menoscabo de la dignidad y de la vida nacional.

»El acuerdo del Gobierno para asegurar a España la disposición del tonelaje absolutamente indispensable para su vida, no altera el firme propósito de mantener a España en la más estricta neutralidad, guardando al Imperio alemán todas las consideraciones y respetos que merece, y esperando recibir el mismo trato amistoso a que por múltiples razones, somos acreedores.»

»El ministro de Estado ha desmentido de la manera más categórica y concluyente, que se haya recibido nota alguna ni expresión de acuerdo del Gobierno alemán que signifique ruptura de relaciones ni invitación a que sea retirado acuerdo ninguno del Gobierno español.

»Este sigue confiando en que el Gobierno imperial apreciará la rectitud de intenciones y la necesidad, verdaderamente ineludible, en que aquéllos se han inspirado.

»Y al propio tiempo espera que todos los ciudadanos españoles, y sus órganos de opinión, los estimen de igual modo, y, en vez de complicar y agravar la situación con noticias inexactas o con comentarios injustificados, colaboren lealmente a la obra del Gobierno de España y a su preocupación de defender exclusivamente la vida de la economía patria.

»Inspirándose en estos mismos sentimientos, el Consejo de ministros ha creído de su deber, en ejecución del voto del Parlamento, comunicar a las autoridades las instrucciones oportunas para que utilicen la facultad de censura previa que pone en sus manos la ley últimamente promulgada.

»Esta facultad y su ejercicio escrupuloso se referirá exclusivamente a los asuntos de política internacional, por la relación íntima que tiene con aquellos grandes intereses, cuya guarda incumbe, en primer término, al Gobierno de Su Majestad.»

»Al efecto, ante la ineffectiva de sus repetidas protestas, acordó dirigirse amistosamente, como lo ha hecho, al Gobierno imperial, señalándole que la reducción de nuestro tonelaje a los límites extremos de nuestras más apremiantes necesidades, y el deseo de no tener que procurar a nuestros buques mercantes otra defensa que la de su pabellón y la del Gobierno, que ha centralizado, bajo su dirección, el tráfico marítimo, le obligaría, en el caso de un nuevo torpedo, a sustituir el tonelaje hundido con buques alemanes surtidos en buques españoles. Esta medida, impuesta por la necesidad, ni siquiera implicaría la incautación de esos buques a título definitivo. Sería tan sólo una solución transitoria a liquidar cuando llegue la paz, y lo sean también las innumerables reclamaciones españolas todavía pendientes. En cumplimiento de este acuerdo se comunicaron las oportunas instrucciones a nuestro embajador en Berlín para conocimiento del Gobierno imperial.

»El Gobierno español no duda que Alemania apreciará todas las circunstancias que han determinado esta resolución y la reconocerá como ajustada a la leal neutralidad que desde el principio de la guerra venimos practicando, dentro de la natural y obligada defensa de los intereses esenciales de España, aun con sacrificio de no pocos de nuestros derechos y conveniencias.

»Ent'aqueí l'uniformitat de la sincera expriación del que tenen sentit comú allunyat diametralment i oposit als millors d'estupits i panxa contentes que ens envolten.

No veus, la línia que's difusa?

No veus, l'expresió dels bruts?

Ah! amic, devades trobar aquell qui

compren, i sent enardir-se'l pit, amb

sensacions de sanitat i confortació?

No veig la tempta política?

No veus l'actual desillusionament amb els apostols de la redempció?

Quanta miseria! oh, amic, ditxos del qui servà'l sant record de la con-

fortació en si mateix, i recordant a l'Ibsen, creu:

Que l'home sol, es el més fort.

Co es la veritat identificada amb la realitat violenta.

No's pod viure d'il·lusions!

El món es una ergástula, i's sers que vivim, sens distinció, com els presoners encadenats com el Prometheus.

La vida es dels ximples, dels vius i dels que tenen gerarquia, i poden manar un bon regaç d'ovelles del poble, per què'l poble acata miserablament.

Massa idolatria!

I's idols fan mal a tothom.

Abaix l'idolatria!

La sang deuria purificar la brutícia dels vividors i degenerats.

I'l món, que's un pà de degeneració, está infondant en viure entre la xacra, la desferra i'l virus infeccios de una lepra eterna.

Maledicció! Subversió!

Co és, el que's ha de plaurer: una columna de foc sagrat, enmirallant el cel i confonent les estelles.

Les energies son capades!

Els homes son xais.

Subversivament el teu amic incoherent i afectuós

Salvador Torrell i Eulalia.

JAUME VERA

Ha mort a Madrid el Dr. Jaume Verella, espanyol i un dels metges més preeminentes d'Europa, en les enfermetats mentals.

El Dr. Vera fou un dels primers intel·lectuals que se incorporà al socialisme i en tot moment son poderosissim talent se deixà sentir no sols en llur organització, sino en la conferència, en el llibre, en el follet, en el periòdic, ja de divulgació o estudis científics, com de política.

Son altruisme i son amor al proletariat feu que fos l'encaçador de les reivindicacions obreres, al propi temps que un impulsor expert, com ho demostrà, entre moltes altres ocasions, en el informe presentat a la Comissió de Reformes Socials per el partit socialista, profund estudi a on hi estan contingudes les essències socialistes de tot el món.

La raó més significativa de sa actuació constant en el partit socialista està precisament en ses paraules de que volta curar a la societat de la seva boixeria, lo mateix que d'ella curava a sos malats.

Descansí en pau l'home abnegat i vulgui rebre la seva família el nostre mes sentiment condol, que, amb nosaltres, senten les democràcies de Catalunya.

Siluetes capçaneres

A una beatut

Sou gentil i pulera com un vas de porcelana xinesa. Vostres pupilles de gotten mirades finíssimes i aubriagadores. Vostres mans d'ivori amb inscripcions de nàcar. Els dits, xics i estètics, ruberts de joells riquíssim, obra d'ar oriental i egipci. Qui les pogués besar, oh gran senyora fada de la hermosor, les vostres mans! Què hi ha en vos que'm teniu sempre en un èxtasi seguit?

Que'n sou de bella i encantadora! Sou més hermosa que Friné: més eselta que Aspasia; més gentil que Cleopatra;

patra; més enamoradissa que Beatrìu, immortalitzada per Dante; més escaienta que la mateixa Venus, i més atractiva que'l celatge d'una nit serena i suau de la nostra costa brava, a on la lluna brilla i les aigües del Mediterrani remoreixen cançons d'aubrigues exòtiques... Jo vos aim... Jo vos aim!... Per comprar tan sols una mirada vostra daria mil reialmes que tinigües... tot un món; i com devot al seu Déu, vos ne faria ofrena a l'ensembs que una música celestial de serafins tocaria aires melòdics que vos adormissen en somnis deliciosos i delirants de amor plens, i així, adormida, jo vos comtemplaria al vostre costat, vedillans extasiat d'amor, rubert de veneració ideal, mentre un vol d'àngels vos coronaria amb cetre d'or i pedrera que'l geni immortal de l'art, el gran Fidies, hauria esculpit un dia primavera allà sota les naus del Partenón, tinguent per fons el mar, i les aus marines, en idili, evolucionant joganeres per l'ample espai, escoltant la barqueta del déu Amor que, rialler, mentre flamava purpurena i sedosa, empenyuda pel zèfir mari endolceix les aigües salades del mar de la Grecia, s'entreté en enviar dards de salutació a Glos, que somriu en l'horitzó de la marinada, vostra testa de verge sublim.

No sé lo que ting; al veure's, tot un neguit s'apodera de mon ésser. Voldria seguir vos en romiatge triomfal d'abelluguen. Vola, crida, la veu se'm nua dins en la profunditat d'una gorja. Oh! dona maravillosa, dona immortal, dona tot gracia! apiadet de mi, d'aquet pobre naufrag d'amor foll i aubriag. Cubreix-me en ton mantell finíssim i transparent de nimfa, teixit de fils d'or i argent per fades del llac encantat en una nit en que la lluna besa en la blavor de ses aigües i que les ones en son van i-ye, com titans mitològics, omplen l'atmòsfera d'un baf musical preludiant una cançó del nostre Pedrell; i alçant-me en mellal tots dos, per l'infinit en cavalcada triomfadora d'amor, i sols, ben sols, lluny de tothom, poguem texir nostre idili i en mig d'abracades i petons tu em confessis que m'estimes, que'm vols, que ets meva, ben mera, i allavars, vista la certesa de les teves paraules, en un escat de joia immaculada, llençaria una rialla de goig, quin eco retruixeria per l'espai; semblant a ondes magnètiques, anirien a depositar-se con lenguës de foc, imitant llegendes bíbliques, en el dintre de la gent de la terra, que les faria tornar bones i carinyoses, que tant ho necessitem.

R. SEDÓ BORRELL.

COMENTARIS

: DEMANEU PER TOT ARREU ELS :
Xarops, Horxates i Sodes refrescants

ESPUGAS

CREU CUBERTA, 32

BARCELONA :

ralar-nos i passar per damunt de tota lògica i rào!

—Esteu perduts—ens deien—; encare qu'el món en pès fassi causa comú amb vosaltres.

—Mirèu—replicavem—; que'ls Estats Units son poderosissims, que portaran als camps de batalla d'Europa una riada d'homes i de material, i ho avassallaran tot...

—Els Estats Units!... Ja, ja, ja. De aquet s'en encarregaran els submarins.

Res, que com dèiem, estavem aclaparats. Aquesta convicció, aquesta seguretat matemàtica dels *caps quadrats* ens desconcertava. Per altre part llegíem aquelles aparatoses embestides dels exèrcits teutons; sabíem que la Grosse Bertha continuava vomitant granades sobre's pacífics barris de París; vèiem l'ofensiva de la premsa germanòfila pels carrers de Tarragona i l'instalació del Kiosque a la Rambla; en fi, tot contribuia a que no prosperés en el nostre espírit l'optimisme confortador.

Els germanòfils en aquells temps eixien com els robellons, i com si estessin en el secret dels plans de Lunderdorff, la seva cara denotava confiança, seguretat de victòria, fanfarneria. Que n'eren d'enervadors els nostres germanòfils! Hi havia que veure's lo engallats que anaven per aquets carrers. Com hauríem pogut dir-los hi aleshores: —Companys, «no us estiguèu»!

Els temps, sortosament, han canviat. El «déu èxit» ha fet el miracle. Aquella atmòsfera *bochfile* qu'ens ofegava, s'és esvait com per art d'encantament.

Els germanòfils ja no «s'estiren»; ara «s'arroncen». Ja no ixen arreu, com els bolets; ara, com els caragols bovès, amaguen el cap dins de la closca *guio*, *ara tot i més diuen que la situació és indecisa...* que la lluita per les armes s'allargà molt...

Com cambien los temps! Fa poc, esser aliat suposava convertir el nostre ideal en dogma religiós i anar per aquets mòns, a la manera de missioners, a conquerir adeptes per a la nova Llum. Avui, esser aliat no imposa cap sacrifici, ni és cap sacerdotici. Avui tot-hom està ja convenint... i si no ho està, pitjor per ell.

El «déu èxit», encarnat en la persona del general Foch, ha sigut pels germanòfils una revelació qu'ls ha permès veure una mica més enllà del seu nas. I això que tot just ens trobem al bell comensament... però les multituds, en general, oloren molt fi; senten de lluny l'olor a les *castanyes* torrades; presenten el pès formidable i justicier del destí que s'abala a marxes forçades sobre'l culpables d'aquesta pugna diabòlica. I tot-hom ne fuig del qui la seva auríola comensa a declinar, i els nostres germanòfils, per a no constituir una excepció, se mantenen ara en una prudent expectativa per a determinar més endavant la llur definitiva posició.

Comprendem la seva actitud actual de recel respecte a la victòria dels Estats Centrals, car no sembla verdaderament providencial que tot un despreciable petit exèrcit vegi els talons de tot un exèrcit professional? No és motiu de desencoratjament el fet de que'ls generals aliats (considerats pels germanòfils poc menys que manobres de l'art de la guerra), hagin preparat una ofensiva glòria en la qual han caigut presoners dos generals tècnics, en mànigues de camisa? Anem a veure; quina confiança poden fer concebir en la direcció de la guerra uns generals que's deixen agafar en mànigues de camisa? Vritat que tot lo més donen l'impressió d'uns generals reque-

rals i passar per damunt de tota lògica i rào!

—Esteu perduts—ens deien—; encare qu'el món en pès fassi causa comú amb vosaltres.

—Mirèu—replicavem—; que'ls Estats Units son poderosissims, que portaran als camps de batalla d'Europa una riada d'homes i de material, i ho avassallaran tot...

—Els Estats Units!... Ja, ja, ja. De aquet s'en encarregaran els submarins.

Res, que com dèiem, estavem aclaparats. Aquesta convicció, aquesta seguretat matemàtica dels *caps quadrats* ens desconcertava. Per altre part llegíem aquelles aparatoses embestides dels exèrcits teutons; sabíem que la Grosse Bertha continuava vomtant granades sobre's pacífics barris de París; vèiem l'ofensiva de la premsa germanòfila pels carrers de Tarragona i l'instalació del Kiosque a la Rambla; en fi, tot contribuia a que no prosperés en el nostre espírit l'optimisme confortador.

Els germanòfils en aquells temps eixien com els robellons, i com si estessin en el secret dels plans de Lunderdorff, la seva cara denotava confiança, seguretat de victòria, fanfarneria. Que n'eren d'enervadors els nostres germanòfils! Hi havia que veure's lo engallats que anaven per aquets carrers. Com hauríem pogut dir-los hi aleshores: —Companys, «no us estiguèu»!

Els temps, sortosament, han canviat. El «déu èxit» ha fet el miracle. Aquella atmòsfera *bochfile* qu'ens ofegava, s'és esvait com per art d'encantament.

Els germanòfils ja no «s'estiren»; ara «s'arroncen». Ja no ixen arreu, com els bolets; ara, com els caragols bovès, amaguen el cap dins de la closca *guio*, *ara tot i més diuen que la situació és indecisa...* que la lluita per les armes s'allargà molt...

Com cambien los temps! Fa poc, esser aliat suposava convertir el nostre ideal en dogma religiós i anar per aquets mòns, a la manera de missioners, a conquerir adeptes per a la nova Llum. Avui, esser aliat no imposa cap sacrifici, ni és cap sacerdotici. Avui tot-hom està ja convenint... i si no ho està, pitjor per ell.

El «déu èxit», encarnat en la persona del general Foch, ha sigut pels germanòfils una revelació qu'ls ha permès veure una mica més enllà del seu nas. I això que tot just ens trobem al bell comensament... però les multituds, en general, oloren molt fi; senten de lluny l'olor a les *castanyes* torrades; presenten el pès formidable i justicier del destí que s'abala a marxes forçades sobre'l culpables d'aquesta pugna diabòlica. I tot-hom ne fuig del qui la seva auríola comensa a declinar, i els nostres germanòfils, per a no constituir una excepció, se mantenen ara en una prudent expectativa per a determinar més endavant la llur definitiva posició.

Comprendem la seva actitud actual de recel respecte a la victòria dels Estats Centrals, car no sembla verdaderament providencial que tot un despreciable petit exèrcit vegi els talons de tot un exèrcit professional? No és motiu de desencoratjament el fet de que'ls generals aliats (considerats pels germanòfils poc menys que manobres de l'art de la guerra), hagin preparat una ofensiva glòria en la qual han caigut presoners dos generals tècnics, en mànigues de camisa? Anem a veure;

quina confiança poden fer concebir en la direcció de la guerra uns generals que's deixen agafar en mànigues de camisa? Vritat que tot lo més

donen l'impressió d'uns generals reque-

rals i passar per damunt de tota lògica i rào!

—Esteu perduts—ens deien—; encare qu'el món en pès fassi causa comú amb vosaltres.

—Mirèu—replicavem—; que'ls Estats Units son poderosissims, que portaran als camps de batalla d'Europa una riada d'homes i de material, i ho avassallaran tot...

—Els Estats Units!... Ja, ja, ja. De aquet s'en encarregaran els submarins.

Res, que com dèiem, estavem aclaparats. Aquesta convicció, aquesta seguretat matemàtica dels *caps quadrats* ens desconcertava. Per altre part llegíem aquelles aparatoses embestides dels exèrcits teutons; sabíem que la Grosse Bertha continuava vomtant granades sobre's pacífics barris de París; vèiem l'ofensiva de la premsa germanòfila pels carrers de Tarragona i l'instalació del Kiosque a la Rambla; en fi, tot contribuia a que no prosperés en el nostre espírit l'optimisme confortador.

Els germanòfils en aquells temps eixien com els robellons, i com si estessin en el secret dels plans de Lunderdorff, la seva cara denotava confiança, seguretat de victòria, fanfarneria. Que n'eren d'enervadors els nostres germanòfils! Hi havia que veure's lo engallats que anaven per aquets carrers. Com hauríem pogut dir-los hi aleshores: —Companys, «no us estiguèu»!

Els temps, sortosament, han canviat. El «déu èxit» ha fet el miracle. Aquella atmòsfera *bochfile* qu'ens ofegava, s'és esvait com per art d'encantament.

Els germanòfils ja no «s'estiren»; ara «s'arroncen». Ja no ixen arreu, com els bolets; ara, com els caragols bovès, amaguen el cap dins de la closca *guio*, *ara tot i més diuen que la situació és indecisa...* que la lluita per les armes s'allargà molt...

Com cambien los temps! Fa poc, esser aliat suposava convertir el nostre ideal en dogma religiós i anar per aquets mòns, a la manera de missioners, a conquerir adeptes per a la nova Llum. Avui, esser aliat no imposa cap sacrifici, ni és cap sacerdotici. Avui tot-hom està ja convenint... i si no ho està, pitjor per ell.

El «déu èxit», encarnat en la persona del general Foch, ha sigut pels germanòfils una revelació qu'ls ha permès veure una mica més enllà del seu nas. I això que tot just ens trobem al bell comensament... però les multituds, en general, oloren molt fi; senten de lluny l'olor a les *castanyes* torrades; presenten el pès formidable i justicier del destí que s'abala a marxes forçades sobre'l culpables d'aquesta pugna diabòlica. I tot-hom ne fuig del qui la seva auríola comensa a declinar, i els nostres germanòfils, per a no constituir una excepció, se mantenen ara en una prudent expectativa per a determinar més endavant la llur definitiva posició.

Comprendem la seva actitud actual de recel respecte a la victòria dels Estats Centrals, car no sembla verdaderamente

providencial que tot un despreciable petit exèrcit vegi els talons de tot un exèrcit professional? No és motiu de desencoratjament el fet de que'ls generals aliats (considerats pels germanòfils poc menys que manobres de l'art de la guerra), hagin preparat una ofensiva glòria en la qual han caigut presoners dos generals tècnics, en mànigues de camisa? Anem a veure;

quina confiança poden fer concebir en la direcció de la guerra uns generals que's deixen agafar en mànigues de camisa? Vritat que tot lo més

donen l'impressió d'uns generals reque-

rals i passar per damunt de tota lògica i rào!

—Esteu perduts—ens deien—; encare qu'el món en pès fassi causa comú amb vosaltres.

—Mirèu—replicavem—; que'ls Estats Units son poderosissims, que portaran als camps de batalla d'Europa una riada d'homes i de material, i ho avassallaran tot...

—Els Estats Units!... Ja, ja, ja. De aquet s'en encarregaran els submarins.

Res, que com dèiem, estavem aclaparats. Aquesta convicció, aquesta seguretat matemàtica dels *caps quadrats* ens desconcertava. Per altre part llegíem aquelles aparatoses embestides dels exèrcits teutons; sabíem que la Grosse Bertha continuava vomtant granades sobre's pacífics barris de París; vèiem l'ofensiva de la premsa germanòfila pels carrers de Tarragona i l'instalació del Kiosque a la Rambla; en fi, tot contribuia a que no prosperés en el nostre espírit l'optimisme confortador.

Els germanòfils en aquells temps eixien com els robellons, i com si estessin en el secret dels plans de Lunderdorff, la seva cara denotava confiança, seguretat de victòria, fanfarneria. Que n'eren d'enervadors els nostres germanòfils! Hi havia que veure's lo engallats que anaven per aquets carrers. Com hauríem pogut dir-los hi aleshores: —Companys, «no us estiguèu»!

Els temps, sortosament, han canviat. El «déu èxit» ha fet el miracle. Aquella atmòsfera *bochfile* qu'ens ofegava, s'és esvait com per art d'encantament.

Els germanòfils ja no «s'estiren»; ara «s'arroncen». Ja no ixen arreu, com els bolets; ara, com els caragols bovès, amaguen el cap dins de la closca *guio*, *ara tot i més diuen que la situació és indecisa...* que la lluita per les armes s'allargà molt...

Com cambien los temps! Fa poc, esser aliat suposava convertir el nostre ideal en dogma religiós i anar per aquets mòns, a la manera de missioners, a conquerir adeptes per a la nova Llum. Avui, esser aliat no imposa cap sacrifici, ni és cap sacerdotici. Avui tot-hom està ja convenint... i si no ho està, pitjor per ell.

El «déu èxit», encarnat en la persona del general Foch, ha sigut pels germanòfils una revelació qu'ls ha permès veure una mica més enllà del seu nas. I això que tot just ens trobem al bell comensament... però les multituds, en general, oloren molt fi; senten de lluny l'olor a les *castanyes* torrades; presenten el pès formidable i justicier del destí que s'abala a marxes forçades sobre'l culpables d'aquesta pugna diabòlica. I tot-hom ne fuig del qui la seva auríola comensa a declinar, i els nostres germanòfils, per a no constituir una excepció, se mantenen ara en una prudent expectativa per a determinar més endavant la llur definitiva posició.

Comprendem la seva actitud actual de recel respecte a la victòria dels Estats Centrals, car no sembla verdaderamente

providencial que tot un despreciable petit exèrcit vegi els talons de tot un exèrcit professional? No és motiu de desencoratjament el fet de que'ls generals aliats (considerats pels germanòfils poc menys que manobres de l'art de la guerra), hagin preparat una ofensiva glòria en la qual han caigut presoners dos generals tècnics, en mànigues de camisa? Anem a veure;

quina confiança poden fer concebir en la direcció de la guerra uns generals que's deixen agafar en mànigues de camisa? Vritat que tot lo més

donen l'impressió d'uns generals reque-

rals i passar per damunt de tota lògica i rào!

—Esteu perduts—ens deien—; encare qu'el món en pès fassi causa comú amb vosaltres.

—Mirèu—replicavem—; que'ls Estats Units son poderosissims, que portaran als camps de batalla d'Europa una riada d'homes i de material, i ho avassallaran tot...

—Els Estats Units!... Ja, ja, ja. De aquet s'en encarregaran els submarins.

Res, que com dèiem, estavem aclaparats. Aquesta convicció, aquesta seguretat matemàtica dels *caps quadrats* ens desconcertava. Per altre part llegíem aquelles aparatoses embestides dels exèrcits teutons; sabíem que la Grosse Bertha continuava vomtant granades sobre's pacífics barris de París; vèiem l'ofensiva de la premsa germanòfila pels carrers de Tarragona i l'instalació del Kiosque a la Rambla; en fi, tot contribuia a que no prosperés en el nostre espírit l'optimisme confortador.

Els germanòfils en aquells temps eixien com els robellons, i com si estessin en el secret dels plans de Lunderdorff, la seva cara denotava confiança, seguretat de victòria, fanfarneria. Que n'eren d'enervadors els nostres germanòfils! Hi havia que veure's lo engallats que anaven per aquets carrers. Com hauríem pogut dir-los hi aleshores: —Companys, «no us estiguèu»!

Els temps, sortosament, han canviat. El «déu èxit» ha fet el miracle. Aquella atmòsfera *bochfile* qu'ens ofegava, s'és esvait com per art d'encantament.

Els germanòfils ja no «s'estiren»; ara «s'arroncen». Ja no ixen arreu, com els bolets; ara, com els caragols bovès, amaguen el cap dins de la closca *guio*, *ara tot i més diuen que la situació és indecisa...* que la lluita per les armes s'allargà molt...

Com cambien los temps! Fa poc, esser aliat suposava convertir el nostre ideal en dogma religiós i anar per aquets mòns, a la manera de missioners, a conquerir adeptes per a la nova Llum. Avui, esser aliat no imposa cap sacrifici, ni és cap sacerdotici. Avui tot-hom està ja convenint... i si no ho està, pitjor per ell.

El «déu èxit», encarnat en la persona del general Foch, ha sigut pels germanòfils una revelació qu'ls ha permès veure una mica més enllà del seu nas. I això que tot just ens trobem al bell comensament... però les multituds, en general, oloren molt fi; senten de lluny l'olor a les *castanyes* torrades; presenten el pès formidable i justicier del destí que s'abala a marxes forçades sobre'l culpables d'aquesta pugna diabòlica. I tot-hom ne fuig del qui la seva auríola comensa a declinar, i els nostres germanòfils, per a no constituir una excepció, se mantenen ara en una prudent expectativa per a determinar més endavant la llur definitiva posició.

Comprendem la seva actitud actual de recel respecte a la victòria dels Estats Centrals, car no sembla verdaderamente

providencial que tot un despreciable petit exèrcit vegi

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El més RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excelència

subsistències a Europa en els mesos de Març i Abril era de 196 milions de lliures; aquest any el volum ha pujat en el mateix període a 754 milions.

Per les restriccions en l'alimentació s'ha pogut aconseguir que l'any passat poguessin enviar als aliats del seu país 140 milions de sacs de blat i 84 milions de lliures de carn.

**

L'augment del cost de la vida a França

El Consell d'estadística general acaba de publicar la memòria respecte a 1917 sobre els preus corrents dels articles més necessaris per a la vida en el promig de 250 ciutats de França, obtinguts pels comerços importants i per les cotitzacions als diferents mercats. Així han pogut obtenir un promig general del cost de la vida, ja que en la ponderació hi han entrat les subsistències més corrents, com pa, carbó, vi, alcohol de cremar, sucre, llegums, etc.

Amb relació al tercer trimestre de 1914, o primers temps de la guerra, en el primer de 1917 es registrava un augment d'un 55 per 100. L'any passat l'augment va créixer molt més considerablement i amb una progresió molt més intensa que en els temps anteriors, car l'alça de preu en el segon trimestre era ja relativament; a la data de la guerra, d'un 72 per 100, i en el tercer de 85 per 100, arribant en el quart a un 100 per 100 l'augment experimentat.

La ciutat de París no ha entrat en el còmput del promig esmentat per les variacions dels preus, ocasionada per les dificultats dels transports, per l'aglomeració de consumidors, la diversitat dels mateixos i de les qualitats de productes que es consumien.

No obstant, segons les xifres proporcionades per una societat cooperativa de la periferia de París, l'augment, que en Gener de 1917 era d'un 39 per 100, va passar a un 47 per 100 en Abril, a un 83 per 100 en Juliol, i en un 91 per 100 a la fi de 1917.

tralla a una cama, prop de Château Therry. Archie es capità i té una ferida en un braç.

Quentin, tinent d'aviació, morí fàncar no un mes al nord del Marne, vora el poble de Chamery, en lluita amb l'aviador alemany Greper.

La mare dels Roosevelt, doncs, de quatre fills que anaren a la guerra, n'ha perdut un i en té altres dos de ferits. Malgrat això, amb pregó patriòtic, accepta el sacrifici resignada. Quan conegué la mort del seu benvolgut Quentin, digué: «Ha caigut complint son deure. No sóc de plànyer».

Hom beu la mare dels Roosevelt és digna esposa de l'ex President.

**

Una automobilista anglesa

El ministre de la Guerra de França, M. Clemenceau, a proposta del general en cap, ha concedit suara la creu de la Llegió d'Honor, amb la creu de guerra, a miss Frasser, automobilista anglesa, agregada a una secció sanitària, pel fet següent:

Estant encarregada de recollir els ferits, complí aquesta perillosa missió la nit del 18 al 19 de Juliol sota un violent borbadeig. Un torpede aeri esclatà sobre l'automòbil, destruint-lo i causant-li dues grues ferides. Miss Frasser tingué l'heroic coratge necessari per a caminar aleshores uns dos cents metres i arribar a un hospital veí, on poder donar compte al metge de guàrdia dels ferits que ella conduïa. Les ferides no li permeteren sostenir-se de peu i caigüé, mancada de forces. Condigna a l'hospital per a ésser operada, demà amb insistència no ésser atesa fins que ho fossin tots els ferits de la conducció dels quals ella en tenia la responsabilitat.

◆ ◆ ◆

“Desde las barricadas”

(Vida política espanyola)

per ALBERTO GHIRALDO

Preu: 3'50 ptas.

**

“El peregrino curioso”

(Una setmana de revolució a Espanya)

Sensacional follet de 100 pàgines

Preu: 0'35 ptas.

Demaneu-los en totes les llibreries

y Casa Editorial Monclús

= Tortosa =

◆ ◆ ◆

**

La mare dels Roosevelt

Quatre fills del matrimoni Roosevelt han anat a la guerra de França: Theodore, Quentin, Archie i Kermit.

Kermit, capità d'artilleria, acaba d'arribar de Mesopotàmia, i ha ingressat a l'exèrcit nordameríca de França.

Archie i Theodore són als hospitals militars de París, guarint-se de ferides rebudes al camp de batalla. Theodore és comandant i fou ferit de me-

LA MASIA

Als quatre vents s'aixeca la fada iluminosa vesants d'alegria com el perenne far que aviva l'esperança dels que a tots temps naveguen i fan la ruta ignota febrós de la mar.

L'ardida pagesia té com sagrat temple, august reliquiari que vetlla el vell conreu indòmit de la raça feliça i que treballa i escampa de les vinyes el dolç prodigi arreu.

Activa, generosa, la veig a trenç d'aubada obrint les fèrries portes al noble vianant que vé de terra llunyana fatigat, i l'acosca la sed que el cup li apaga o l'aigua rutilant.

Benhaja la masia que, sola, hospitalaria, ha fet d'aquesta terra per sempre un paradís, i l'home, humil, enyora, voltat de la família com són els joves amos de tu, oh vell Masia.

[canvis]

SALVADOR BORRUT I SOLER

ANUNCI DE MATRÍCULA

UNIVERSITAT INDUSTRIAL DE BARCELONA

(DIPUTACIÓ DE BARCELONA, PATRONAT
DE L'ESCOLA INDUSTRIAL, FUNDAT PER
R. D. DE 30 DE MARÇ 1904 I MANCO-
MUNITAT DE CATALUNYA)

Des del 1.er de Setembre vinent se obre matrícula dels següents ensenyaments tècnico-professionals per a enginyers i directors d'indústries i explotacions en les diferents Escoles que funcionen dins el recinte de la Universitat Industrial de Barcelona:

Filats i Teixits; Blanqueig, Tintoreria, Estampació i Acabats (Escola de Indústries Textils).

Indústries químiques (Institut de Química aplicada).

Indústries elèctriques (Institut de Electricitat aplicada).

Blanqueria. (Escola de Blanqueria).

Indústries mecàniques: Fundició, Manyeria, Màquines i calderes de vapor, Motors d'explosió (Automòbils). (Escola Elemental del Treball, Seccions per a obrers).

Oficis de la construcció: Fusters i Paletes. (Escola Elemental del Treball, Seccions per a obrers).

Oficis d'art: Arts de la fusta, Arts

◆ ◆ ◆

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTOS, 3

TARRAGONA

LLIBRERIA PAPERERIA ESTAMPERIA

DIBUIX PINTURA ESCRIPTORI

LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa "ARTE CRISTIANO" de OLOT per a ESTATUARIA RELLIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Telèfon 393 Tarragona

SOFRE LIQUID “RADİUM”

Preparat per la Casa C. Haupold a base de polisulfur amb notable èxit sobre el sofre en pols.

La Escola de Viticultura y Enología de Reus
el recomana per a combatre la malura de les vinyes.

Agent: Sebastià Miró, Tamarit, 99. — BARCELONA

— Telèfon A. 5.371 —

AVIS

Se convida a tots els amants de la nostra dansa als assajos de sardanes que cada dia i de nou a onze de la nit es celebraran en el Teatre Principal.

LA COMISSIÓ.

VI PUR

del Baix Penadés

(GARANTITZAT i PRECINTAT)

A 25 céntims el litre, al Cos del Bou, núm. 9.

A domicili (inclus als masos) a 30 céntims.

Demani's en les boles drogueries

Exigiu el precinte de garantia

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de tots classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 | 11-TARRAGONA

P. Slorej i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6 : Tarragona : Telèfon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancàries : Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros

Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

LÍNIA REGULAR - - DE GRANS VAPORS

Ibarra & C. (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadiz o Huelva, (segons convinga al interessat). Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quinzenalment admet càrrega per a Motril.

Servei ràpid eventual per al Nord d'Espanya, amb escala als ports de Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, emplejant sols 14 dies en el viatge.

Se expedeix coneixement directe per a Luarca i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor **Iuareca n.º 3**, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa Denain & d'Anzin.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya

PRÓXIMES SURTIDES

VAPOR "CABO SAN ANTONIO"

VAPOR "CORONA"

Per a més informes al Consignatari **D. Marian Peres.-Reial, 32 - TARRAGONA**

Ferros per a obres
de totes classes :
Retxes : Especiali-
tat en treballs
d'art.

TALLER DE GERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances
i Romanes.
—
Reparacions de to-
tes classes,

GRANS MAGAZENS Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corba-
teria : Géneros de punt : Especialitat i grans
existencies en mitjes i mitjons.

ROBA BLÀNCA

PREU FITXO

TELEFON 116

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern
COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA
El rei dels
licors estomacals
FÀBRICANTS:
Fills de Joan Vilà Granada

MARCA REGISTRADA
Gran Diploma d'Honor
en l'Exposició
de Buenos Aires
Demaneulo en els cafès
i pasteleries
Indicat per a casaments,
batxets i banquets

Fàbrica de Braguers i
de Aparatos Ortopedics
(TRENCACTS)
EL BRAGUER ARTICULAR-
REGULADOR sistema MONTSE-
RRAT es el més pràctic i modern
per a la retenció i curació de les
herries per cròniques i rebels
que seguin.

Grans existències de BRA-
GUERS DE GOMA per a la
radical curació de les herries de
la infància i tot lo concernent a
Cirurgia i Ortopedia.
ESPECIALITAT
EN LA CONSTRUCCIÓ DE
FAIXES VENTRALES
Casa Montserrat

UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO
CENTRAL
— DE —

Frederic Miret
Fruites fresques, embu-
tits, fiambres, conserves
vins, xampanyys i tota
classe de comestibles.
UNIÓN, 28 : TARRAGONA

Instalacions
— DE —
Electricitat i aigua
— DE —

Lampisteria en general
Timbres — Telèfons
Material Elèctric
Antón Montesinos
Apodaca, 27

TELEFON 324
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té l'instint de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convenses visiten aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de teixits de llana, fil-i-cotó per difícils que sigan.

Es renten i tenyeixen sotanes i mantos en negres especials.

Es renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantellines, gorres, etc.

Els negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els planxats sens perjudicar els teixits.

Gran rapides en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitud.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre's: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

CASA LLITERAS

Recomana al públic
sus acreditats Cafès

Torrejació diaria
Gran assortit de arti-
cles del ram de ultra-
marins.

Garantia absoluta amb
la qualitat dels seus
gèneros.

Servei a domicili
MAJOR, 3
TELÉFON 241

TARRAGONA

Societat de socors mutuials
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels casos devells, malaltia, invalidesa, viudetat i mort.

Inscripta en el Govern civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:

Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 - TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcool

The Grape, Juice C. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelen refresc

El millor aliment en les malalties

i convalescència

Se ven per tot arreu

Menjadors del Jardí de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
endavant i a la carta.

Hospedançs per temporada a preus con-

vencionals.

Habitacions amb llum elèctrica

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries. Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i ànalisis micro-químic d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 666.

BAIX LA DIRECCIÓN DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obres, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Pér a ls pobres, franca dilluns, dimarts i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entrasel. — TARRAGONA

Per a bons EMBUTITS

— de —
totes menes

— a la —

TOCINERÍA

— de —

Antoni Ventura

UNIÓN, 11
Tarragona

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

Joan M. Piñol

UNIÓN, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanes : Plumas Stilografiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat

Postals de totes menes i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

UNIÓN, 1 - Tarragona

Sastrería
Novitat
— DE —

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versalles
Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei
: de Restaurant :

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49

Telefon, 242

Tarragona